

«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы
Пәннің жұмыс бағдарламасы (Силлабус)
«Стоматология» білім беру бағдарламасы

1.	Пән туралы жалпы мағлұмат		
1.1	Пән коды: KSDSE 2202-2	1.6	Оқу жылы: 2021-2022
1.2	Пән атауы: Қоғамдық денсаулық сақтау және денсаулық сақтаудағы этика	1.7	Курс: 2
1.3	Реквизитке дейінгі: молекулярлы биология және медициналық генетика	1.8	Семестр: IV
1.4	Реквизиттен кейінгі: стоматологиялық аурулардың алдын-алу.	1.9	Кредит саны (ECTS): 4
1.5	Цикл: БП	1.10	Компонент: ТК
2.	Пәннің сипаттамасы (максималды 150 сөз)		
<p>Халықтың денсаулығы - қоғамның салауатты өмір салтын ұстану, аурулар мен жарақаттардың алдын алу, қоршаған ортаның қолайсыз факторларының әсерін болдырмау үшін, қоғамның күш-жігерін көрсететін халықтың физикалық, психикалық және әлеуметтік жағдайының кешенді сипаттамасы.</p> <p>Сондықтан, қазақстандық қоғамның орнықты дамуы жағдайында денсаулық сақтау жүйесін дамытудың стратегиясы мен тактикасын тұтас және жүйелі түрде түсіну, адам капиталындағы инвестицияларды барынша арттыру, сондай-ақ халық денсаулығының жоғары деңгейіне жету мақсатында қолда бар ресурстарды тиімді пайдалану тұрғысынан қарастыру керек.</p> <p>Медициналық этика (лат. <i>ethica</i>, грек тілінен алғанда <i>ethice</i> – адамгершілікті зерделеу), бұл – медициналық қызметкерлердің кәсіби міндеттерін орындау барысындағы этикалық нормалар мен қағидаттар жиынтығы.</p> <p>Этика тарихы, оның даму алғышарттарын (концентрациялық лагерін, жедел лагерлік прогресті, жедел медициналық прогресті, органдарды трансплантациялауды, генетиканың дамуды, азаматтық құқықтар қозғалысын) зерттейді. Сондай-ақ, биоэтика ұғымы дәрігер мен науқас арасындағы қарым-қатынас негізінде.</p>			
3.	Жиынтық бағалау нысаны		
3.1	Тестілеу +	3.5	Курстық
3.2	Жазбаша	3.6	Эссе
3.3	Ауызша	3.7	Жоба
3.4	ОҚКЕ/ ОҚТЕ немесе тәжірибелік дағдыларды қабылдау	3.8	
4.	Пәннің мақсаты		
<p>қоғамдық денсаулық сақтау және саясат стратегиясы саласындағы жекелеген қызмет түрлеріне этикалық аспектілерді анықтау үшін қоғамдық денсаулық негізгі этикалық принциптері (халық және адам ресурстарын басқару нысаналы топтарға кемсітпеушілік тәсіл) қолдануға болады, онымен қоса, медицинаның басқа әлеуметтік сферасы және денсаулық сақтаудағы негізгі мәселелердің ара қатынасын талдап, зерттейді.</p>			
5.	Оқытудың соңғы нәтижелері (пәннің ОН)		
ОН1	Қоғамдық денсаулық сақтауды ұйымдастыру, жоспарлау және басқару туралы білімдерін қолданады. Пациенттердің құқықтары мен міндеттерін және оларды қамтамасыз етудің кепілдіктерін біледі.		
ОН2	Босанудың негізгі түрлері мен медициналық көмектің түрлерін біледі. Жас-жыныстық топтарға: балалар, жасөспірімдер, ересектер үшін таралу және таралу сипаттамаларын		

	қолданады.	
ОН3	Денсаулық сақтауды басқару жүйесін жетілдіру мен дамытудың дәлелдерін тұжырымдайды.	
ОН4	Қоғамдық денсаулық сақтау проблемаларын шешу үшін сандық зерттеу әдістерін қолданады.	
ОН5	Халықтың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығы және халықтың денсаулығын сақтау мәселелері бойынша зерттеулер жүргізеді.	
ОН 6	Ол денсаулық сақтау мен медициналық заңнаманың санитарлық-эпидемиологиялық қызметін интеграциялауға құзыретті.	
ОН 7	Медициналық құпияны сақтай отырып, пациент пен дәрігер, пациент пен пациент, дәрігер мен дәрігер, басқа медициналық қызметкерлер арасындағы қарым-қатынас этикасы қағидаларын тиімді қолданады.	
ОН 8	Жеке пікірлерін айта алады, эссе, презентация, жоба түрінде құрастырады және практикалық сабақтарда, студенттер үйірмесінің отырыстарында, студенттердің ғылыми конференцияларында және т.б.	
5.1	Пәннің ОН	Пәннің ОН-мен байланысты БББ оқыту нәтижелері
	ОН 1	Ересектер мен балалардағы негізгі стоматологиялық аурулар туралы негізгі және клиникалық білімдерін көрсетеді.
	ОН 5	Жүкті әйелдердің стоматологиялық ауруларының ерекшеліктері туралы білімдерін көрсетеді.
	ОН 2	Барлық жастағы топтағы науқастарға алғашқы медициналық көмек пен реанимациялық көмекті қоса, жедел медициналық көмек көрсетеді.
	ОН 6	Барлық жастағы топтардағы науқастардың негізгі стоматологиялық ауруларын емдеуді және алдын алуды жүзеге асырады.
	ОН 7	Медициналық этика және деонтология қағидаттарын сақтайды, әріптестерімен, мейірбикелермен және кіші қызметкерлермен, науқастармен және олардың туыстарымен үш тілде сөйлесу кезінде медициналық практиканың этикалық және деонтологиялық аспектілерін жүзеге асыруға дайын және психологиялық-педагогикалық сендіру әдістерін қалыптастырады әр түрлі жас топтарындағы науқастар.
	ОН 4	Диагностикада, емдеуде және стоматологиялық қызметті ұйымдастыруда сандық технологияларды қолданады.
	ОН 3	Кәсіби қызметінде менеджменттің және маркетингтің заманауи технологияларын қолданады, жұмысының сапасы мен тиімділігіне талдау жасайды. Стоматологиялық қызметті ұйымдастыруда кәсіпкерлік шеберліктерін көрсетеді. Міндетті медициналық сақтандыру жағдайында жұмыс істей алады
	ОН 8	Медициналық практикада және зерттеулерде ғылыми принциптерді, әдістер мен білімдерді қолданады. Үздіксіз өзін-өзі тәрбиелеу мен дамытуға қабілетті.
6.	Пән туралы толық ақпарат	

6.1	Кафедраның орналасқан жері: әл-Фараби алаңы, 3, ОҚМА № 2 оқу ғимараты, 5-ҚАБАТ, ауд. 511-518 Телефон: 408-222 (ішкі. 121) www.ukma.kz					
6.2	Сағат саны	Дәріс	Тәжір. сабақ	Зерт. сабақ.	СӨЖ	ОСӨЖ
		10	30	-	68	12
7.	Оқытушылар туралы мәліметтер					
№	Т.А.Ж.	Дәрежесі мен лауазымы	Электронды қ мекен-жайы	Ғылыми қызығушылықтары жәнет.б	Жетістіктері	
1.	Бейсембаева Зауре Игорқызы	доцент м. а. м.ғ.к.	igorovna.z@mail.ru	Шымкент қаласының қорғасын өндірісінде жұмыс істейтіндердің денсаулық көрсеткіштерінің деңгейіне гигиеналық факторлар жүйесінің қалыптастырушы әсерін сандық бағалау.	1 оқулық және 1 оқу құралының авторы.	
2	Мугалбекова Жанар Есенбековна	Старший преподаватель	Mugalbekova82@mail.ru	Актуальные вопросы здравоохранения	Автор 7 статей	
3	Отызбаева Нұржамал Әлімханқызы	Старший преподаватель, магистр	Nur_nur_91@mail.ru	Актуальные вопросы здравоохранения	Автор 10 статей	
8.	Тақырыптық жоспар					
Апта	Тақырып атауы	Пәннің қысқаша мазмұны	Пәннің ОН	Сағат саны	Оқытудың түрлері / әдістері / оқыту технологиялары	Бағалаудың түрлері/ әдістері
1/1	Дәріс. Қоғамдық денсаулық сақтау дегеніміз не? Қоғамдық денсаулық сақтаудың даму кезеңдері. Қоғамдық денсаулық сақтауда қолданылатын негізгі ұғымдар мен	Денсаулық жағдайын сипаттайтын көрсеткіштер. Қоғамдық денсаулық сақтауда қолданылатын зерттеу әдістері	ОН 1	1	Шолу	

	анықтамалар.					
2/2	Тәжірибелік сабақ. Демографияның медициналық және әлеуметтік аспектілері. Демографиялық көрсеткіштерді есептеу және талдау. Халық денсаулығын кешенді бағалау.	Демография және демографияның медициналық-әлеуметтік аспектілері. Демографиялық көрсеткіштерді есептеу және талдау принципі. Халықтың денсаулығын кешенді бағалау.	ОН 1	2	Оқу кейсі	Чек парағын қолдана отырып, бағалау сұхбаты
	СӨЖ. Ақпараттың компьютерленген жүйесі және мәліметтер базасы көмегімен денсаулықты бағалаудың мүмкіндіктері.	Деректер базасы және денсаулық сақтау ақпаратының компьютерленген жүйелері.	ОН 1	4	Презентаци я. Реферат. Интеллекту алды карта	
	Дәріс. Халықтың денсаулық жағдайын және денсаулық сақтау жүйесін бағалау. Денсаулық жағдайын бағалау критерийлері.	Азаматтардың денсаулығын сақтау саласындағы мемлекеттік саясаттың негізгі принциптері.	ОН 3	1	Шолу	
3/3	Тәжірибелік сабақ. Халықтың аурушандығы. БДҰ-ға сәйкес аурушандықтың сандық критерийлері. (бастапқы аурушандық жиілігінің көрсеткіші, жалпы аурушандық таралуының көрсеткіші, ауырлық көрсеткіші).	Халықтың аурушандығы. Халық аурушандығының жіктелуі. ДДҰ-ға сәйкес аурушандық- тың сандық критерийлері. Сырқаттанушылық критерийлерін есептеу әдістемесі (Алғашқы сырқаттанушылық жиілігінің көрсеткіші, жалпы аурушандық- тың таралу көрсеткіші, жұқтыру көрсеткіші).	ОН 3	2	Оқу кейсі	Чек парағын қолдана отырып, бағалау сұхбаты
	СӨЖ. Аурушандық көрсеткіштерін есептеу және талдау. Мүгедектік.	Ауру және мүгедектік көрсеткіштері. Көрсеткіштерді есептеу.	ОН 4	5	Презентаци я. Реферат. Интеллекту алды карта	
	Дәріс. Медициналық статистиканың негізгі ұғымдары. Салыстырмалы	Денсаулық сақтаудың нарықтық жүйесінің негізгі принциптері. Денсаулық сақтау жүйесіндегі	ОН 3	1	Шолу	

4/4	көрсеткіштер және орташа шамалар. Денсаулық көрсеткіштері туралы ақпарат көздері.	ақпараттандыру және мобильдік қосымшалар.				
	Тәжірибелік сабақ. Медициналық көмектің негізгі түрлері. Көмек көрсетудің формалары. Жас-жыныстық топтардың денсаулығы: балалар, жасөспірімдер, ересектер.	Медициналық көмектің түрлері. Медициналық көмекті ұсыну нысандары. Балалар мен жасөспірімдерді денсаулық топтарына бөлу қағидасы. Ересектерді денсаулық топтарына бөлу принципі. Ересектерді 3 топқа, ал балалар мен жасөспірімдерді 5 топқа бөлу ерекшеліктері.	ОН 4	2	Оқу кейсі	Чек парағын қолдана отырып, бағалау сұхбаты
	СӨЖ. Балаларға емдік-профилактикалық көмекті ұйымдастыру.	Балаларға емдеу-профилактикалық көмек көрсететін ұйымдардың түрлері. Балалар мен жасөспірімдерді сауықтыру бағдарламалары.	ОН 4	5	Презентаци я. Реферат. Интеллекту алды карта	
	Дәріс. Демография, демографиялық көрсеткіштер. Денсаулықты өлшеудегі демографиялық тәсілдер. Демографияның медициналық-әлеуметтік аспектілері.	Демографияның түсінігі мен мәні. Денсаулықты өлшеу әдістері мен тәсілдерін зерттеудегі бағыттар.	ОН 2	1	Мәселелік	
	Тәжірибелік сабақ. Денсаулық сақтаудағы саясат. МӘМС енгізудегі өзгерістерге сәйкес халықты мемлекеттік және кепілдік медициналық қызмет көрсетумен қамтамасыз ету.	ҚР Денсаулық сақтау саласындағы саясаты. МӘМС енгізу жолдары. МӘМС-міндеттері мен қызметтері. МӘМС енгізуді ескере отырып, ТМККК бөлу.	ОН 2	2	Оқу кейсі	Чек парағын қолдана отырып, бағалау сұхбаты
	СӨЖ. Акушерлік – гинекологиялық көмекті ұйымдастыру.	Акушерлік-гинекологиялық көмекті ұйымдастыру және көрсету ерекшеліктері. Осы типтегі ұйымдардың негізгі функциялары мен міндеттері.	ОН 3	5	Презентаци я. Реферат. Интеллекту алды карта	
5/5	Дәріс. Халықтың аурушандығы. Ауру	Аэробты төзімділік. Күштік төзімділік. Физикалық	ОН 5	1	Шолу	

6/6	көрсеткіштерін талдау және бағалау.	дамуды бағалау көрсеткіштері.				
	Тәжірибелік сабақ. Денсаулық сақтаудағы менеджмент.	Денсаулық сақтаудағы менеджмент. Денсаулық сақтаудағы менеджмент функциялары. Денсаулық сақтаудағы маркетинг. Билікті көшбасшылық және этикалық пайдалану.	ОН 4	2	Оқу кейсі	Чек парағын қолдана отырып, бағалау сұхбаты
	СӨЖ. Мамандандырылған көмектің кейбір түрлерін ұйымдастыру.	Мамандандырылған көмек түрлері. Мамандандырылған медициналық көмек көрсететін ЕПМ ұйымдастыру ерекшеліктері.	ОН 5	5	Презентация я. Реферат. Интеллекту алды карта	
	Дәріс. Этика-түсінігі, анықтамасы, маңызы. Этиканың пайда болу себептері. Этиканың теориялық негіздері.	Денсаулық сақтау этикасының принциптері. Денсаулық сақтау мамандарының қызметін реттейтін құжаттар.	ОН 3	1	Шолу	
	Тәжірибелік сабақ. Медициналық деонтологияның концепциясы. Қазақстан дәрігерлерінің анты. ҚР дәрігердің этикалық Кодексі.	Медициналық деонтология-анықтамасы, негізгі принциптері. Гиппократ анты және ҚР дәрігерінің анты. Дәрігердің және денсаулық сақтау қызметкерінің этикалық кодексі. Медицина және фармацевтика қызметкерлерінің Ар-намыс кодексі.	ОН 5	2	Оқу кейсі	
	СӨЖ. Денсаулық сақтаудағы сапаны бақылау: стандартизациялау, лицензиялау және медициналық қызметті аккредитациялау.	Медициналық көмектің сапасын 4 позициядан науқасқа қатысты медициналық қызметті бағалау ретінде анықтауға болады: 1) медициналық көмектің қолжетімділігі; 2) медициналық көмектің қауіпсіздігі; 3) медициналық көмектің оңтайлылығы; 4) пациенттің қанағаттануы. Медициналық көмек сапасының 3 компонентін және тиісінше сапаны қамтамасыз ету мен бағалауға үш тәсілді бөлу қабылданған:	ОН 5		Презентация я. Реферат. Интеллекту алды карта	

7/7		- құрылымдық сапа (құрылымдық тәсіл); - технология сапасы (іс жүргізу тәсілі); - нәтиже сапасы (нәтижелі тәсіл).				
	Дәріс. Кәсіби этика – түсінігі, анықтамасы, мағынасы. Зерттеу этикасы.	Биліктің негізгі түрлері мен функциялары. Медициналық ұжымдағы этикалық қарым-қатынас. Медициналық ұжымда билікті қолданудың этикалық ерекшеліктері.	ОН 8	1	Шолу	
	Тәжірибелік сабақ. Медициналық қызметтің реттелуі. Құқық: анықтамасы, түсінігі. Науқастың құқығы. Медициналық қызметкердің құқықтары мен міндеттері.	Құқық-түсінігі, анықтамасы, мақсаты. Науқастың құқықтары. Медицина қызметкерлерінің құқықтары мен міндеттері.	ОН 8	2	Оқу кейсі	Чек парағын қолдана отырып, бағалау сұхбаты
8/8	СӨЖ. Денсаулық сақтау ұйымдарының қызметінің талдауы. Медициналық әлеуметтік сараптамалық комиссияны ұйымдастыру. Санитарлық-эпидемиологиялық қызметті ұйымдастыру. Аралық бақылау-1/тестілеу	Медициналық-әлеуметтік сараптама комиссиясы-еңбек ету қабілетінен ұзақ және тұрақты (тұрақты) айрылуына сараптама жүргізетін орган. МӘСК-тің негізгі функциялары мүгедектік тобын белгілеу және оның себептерін анықтау болып табылады. Халықтың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығы деп адам ағзасына оның факторларының қауіпті және зиянды әсері жоқ және оның тіршілік етуі үшін қолайлы жағдайлар бар адамдардың қоғамдық денсаулығы мен тіршілік ету ортасының жай-күйі түсініледі. Халықтың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығы "мемлекеттік және ведомстволық санитарлық-эпидемиологиялық қадағалау	ОН 7	4	Презентаци я. Реферат. Интеллекту алды карта	

9/9		жүйесімен"қамтама сыз етіледі.				
	Дәріс. Медициналық көмек көрсетудің әртүрлі кезеңдерінде дәрігерлердің науқастармен кәсіби қарым-қатынасының медициналық-этикалық ерекшеліктері.	Медициналық көмек көрсету кезеңдері. Роберт Винч бойынша дәрігерлер мен пациенттердің өзара қарым-қатынасы. Пациент, оның туыстары және дәрігер арасындағы қарым-қатынастың басқа да модельдері.	ОН 5	1	Шолу	
	Тәжірибелік сабақ. Емдік профилактикалық мекемелердегі дәрігерлердің мейірбикелермен және басқа мамандармен қатынастарының этикалық аспектілері.	Денсаулық сақтау қызметкерлерінің Этикалық кодексі. Медицина қызметкерлерінің Ар-намыс кодексі. Топ ішіндегі коммуникациялар.	ОН 5	2	Оқу кейсі	Чек парағын қолдана отырып, бағалау сұхбаты
	СӨЖ. Науқас клиент ретінде. Дәрігер медициналық қызметті «сатушы» ретінде. Науқастың пайдасы мен қаржылық пайда арасындағы қақтығыс.	Дәрігерлік қызметтегі сыбайлас жемқорлық мәселесі. Медициналық көмек және медициналық қызмет. Дәрігерлік қызметті коммерцияландыру және оның медицинадағы моральдық климатқа әсері.	ОН 4	5	Презентаци я. Реферат. Интеллекту алды карта	
	Дәріс. Заманауи медицинаны цифрландыру жағдайындағы құпиялылық ережелері.	Денсаулық сақтаудың бірыңғай ақпараттық жүйесі (БҰДЖ). Денсаулық сақтау порталы e-gov.kz ескерту. Заманауи медицинаны цифрландырудың бастауы. Жеке тұлғаның құпиялылығы мен ұрлығы мәселелері.	ОН 7	1	Шолу	
	Тәжірибелік сабақ. "Драмалық медицина" (дәрігерлердің өз тәжірибелерін жүргізудің тарихы мен этикасы). Ұлтшыл медицина қызметкерлеріне сот. Нюрнберг кодексі.	Глязер Г. "Драмалық медицина"кітабынан алынған негізгі үзінділер. Нюрнберг кодексінің құрылу тарихы. Нюрнберг кодексінің мәні, мақсаттары мен міндеттері. Нюрнберг Кодексі мен заманауи медициналық биоэтиканың өзара байланысын табу.	ОН 7	2	Оқу кейсі	Чек парағын қолдана отырып, бағалау сұхбаты
СӨЖ. Р. Витч бойынша науқас пен	Американдық биоэтик Роберт Витч қазіргі заманғы	ОН 5	5	Презентаци я. Реферат.		

10/10	дәрігер арасындағы қарым-қатынастардың модельдері.	мәдениетке тән дәрігер-пациент қарым-қатынасының төрт моделін бөледі: инженерлік, пастыр (патерналист), алқалы және келісім-шарт. Витч тұрғысынан алғанда, бұл модельдер өзінің моральдық мәні бойынша тең емес және неғұрлым негізделген - келісімшарттық инженерлік үлгінің моральдік тұрғыдан негізделген иерархиясы болып табылады.			Интеллектуалды карта	
	Дәріс. Зерттеу биоэтикасындағы ерікті ақпараттандырылған келісім. Компетентті және компетентті емес науқастың түсінігі.	Ерікті ақпараттандырылған келісім ұғымы және оны медициналық биоэтикада қолдану. Құзыретті және құзыретті емес науқас ұғымдары.	ОН 4	1	Шолу	
	Тәжірибелік сабақ. Этикалық нормалардың әмбебаптығы және адамгершілік таңдаудың бірегейлігі.	Әділдік қағидалары. Этикалық норманың жалпы түсінігі. Адамгершілік таңдау және мораль. Медицинадағы адамгершілік таңдаудың бірегейлігі.	ОН 5	2	Оқу кейсі	Чек парағын қолдана отырып, бағалау сұхбаты
11/11	СӨЖ. Пациент клиент ретінде. Дәрігер медициналық қызметтерді "сатушы" ретінде. Пациенттің игілігі мен қаржылық пайдасы арасындағы жанжал.	Дәрігерлік қызметтегі сыбайлас жемқорлық мәселесі. Медициналық көмек және медициналық қызмет. Дәрігерлік қызметті коммерцияландыру және оның медицинадағы моральдық климатқа әсері.				
	Тәжірибелік сабақ. Шынайылық ережесі. Инкурабельді науқастар және шынайылық.	Білікті және білікті емес пациенттер. Шынайылық ережесі және инкурабельді науқастар.	ОН 8	2	Оқу кейсі	Чек парағын қолдана отырып, бағалау сұхбаты
	СӨЖ. Донорлық ағзалардың қорын бөлудегі әділеттілік мәселесі. Бөлудің	Донорлық органдарды бөлудің әлеуметтік әділеттілік және	ОН 8	5	Презентация я. Реферат. Интеллекту	

12/12	медициналық критерийлері.	медициналық негізділік принциптері реципиентті таңдау кезінде міндетті түрде ескерілуі қажет мынадай критерийлерге сәйкес келуі тиіс: 1) донор - реципиент жұптарының үйлесімділік дәрежесі; 2) жағдайдың шұғыл болуы (қауіпті жағдайдағы реципиенттің басымдығы); 3) "күту парағында" болу ұзақтығы.			алды карта	
	Тәжірибелік сабақ. Трансплантологиядағы үйлесімді ережесі. Ағзаларды тірі донорлардан ауыстырудың биоэтикалық және моральдық аспектілері. Мәйіттен мүшелерді алудың моральдық мәселелері. Мәйіттерден мүшелерді алу түрлері және олармен байланысты моральдық және құқықтық мәселелер (рутинді алу, келісім презумпциясы, келіспеу немесе ерікті келісім презумпциясы). Медициналық бөлу критерийлері (гистосмастылық, кезек күттірушілік, кезектілік).	Ереже үйлесімді қазақстанда трансплантология. Ағзаларды тірі донорлар мен мәйіттерден ауыстырудың биоэтикалық және моральдық аспектілері. Мәйіттен мүшелерді алу түрлері. Ағзалар мен тіндерді бөлудің медициналық критерийлері (гистосмастылық, кезекпен).	ОН 8	2	Оқу кейсі	Чек парағын қолдана отырып, бағалау сұхбаты
	СӨЖ. Донорлық ағзалардың қорын бөлудегі әділеттілік мәселесі. Бөлудің медициналық критерийлері.	Донорлық органдарды бөлудің әлеуметтік әділеттілік және медициналық негізділік принциптері реципиентті таңдау кезінде міндетті түрде ескерілуі қажет мынадай критерийлерге сәйкес келуі тиіс: 1) донор -	ОН 7	5	Презентаци я. Реферат. Интеллекту алды карта	

		<p>реципиент жұптарының үйлесімділік дәрежесі; 2) жағдайдың шұғыл болуы (қауіпті жағдайдағы реципиенттің басымдығы); 3) "күту парағында" болу ұзақтығы.</p>				
<p>13/13</p>	<p>Тәжірибелік сабақ. Науқастың туыстарымен қарым-қатынас және құпиялылық.</p>	<p>Құпиялылық қағидасы. Базалық коммуникативтік дағдылар. Пациент қағидасы-орталықтанған тәсіл. Ятрогении және құпиялылық қағидасы.</p>	<p>ОН 7</p>	<p>2</p>		
<p>14/14</p>	<p>СӨЖ. Трансплантологиядағы коммерцияландыру тенденциялары. Трансплантацияға арналған мүшелер мен тіндерді сатуға қойылған моральдық және құқықтық шектеулер.</p>	<p>Трансплантация (лат. transplantare - "ауыстырып салу") - зақымдалған немесе жоқ тіндерді немесе органдарды өз тіндерімен немесе басқа ағзадан алынған тіндермен және органдармен алмастыру. Мәселенің күрделілігі 2 критерийді-Медициналық және заңдық тұрғыдан тығыз байланыстыру болып табылады. Яғни, тікелей медициналық" техникалық " сұрақтардан басқа, тіндердің биологиялық үйлесімсіздігін жою, ауыстырып отырғызуды орындау тәсілін әзірлеу және іске асыру, ағзалар мен тіндерді биологиялық мақсаттылық және кейбір басқа көзқарастар тұрғысынан алу сәтін анықтау сияқты көптеген заңдық аспектілер бар. Проблеманың өзектілігі әрбір жағдайда ол өз мүшелерін немесе тіндерін ауыстыру үшін бере алатын екі донор – адамның және реципиент – осындай ауыстырып отырғызуды қажет ететін адамның төрешісін шешумен байланысты.</p>	<p>ОН 8</p>	<p>4</p>	<p>Презентаци я. Реферат. Интеллекту алды карта</p>	
	<p>Тәжірибелік сабақ. Дәрігерлік қателік</p>	<p>Дәрігерлік қателердің жіктелуі. Дәрігерлік</p>	<p>ОН 6</p>	<p>2</p>		

	және жазатайым жағдай. Заңды және этикалық аспектілердің теңдігі. Әріптестің қателігіне қатынасы: этикалық және заң аспектілері.	қателіктер мен жазатайым жағдайдың этикалық және заңдық аспектілері. Медицина қызметкерлерінің жауапкершілігі.				
	СӨЖ. Құпиялық қағиданы бұзған үшін медицина қызметкерлерінің жауапкершілігі. Тәжірибелік сабақ. Құпиялықтың рұқсат етілген шектеулері.	Жауапкершілік түрлері. Дәрігерлік құпияны құрайтын мәліметтерді беруге азаматтың немесе оның заңды өкілінің келісімінсіз жол беріледі. Бұл мүмкін: өз жағдайына байланысты өз еркін білдіруге қабілетсіз азаматты тексеру және емдеу мақсатында; жұқпалы аурулардың таралу қаупі, жаппай улану және зақымдану кезінде; анықтау және тергеу органдарының, прокурордың және соттың сұрау салуы бойынша; ата - анасын немесе заңды өкілдерін хабардар ету үшін 15 жасқа дейінгі (ал кәмелетке толмаған, нашакорлықпен ауыратын кәмелетке толмаған-16 жасқа дейінгі) кәмелетке толмағандарға көмек көрсетілген жағдайда.	ОН 6	4	Презентаци я. Реферат. Интеллекту алды карта	
15/15	Тәжірибелік сабақ. Консилиум және дәрігерлік құпия. Жеке тәжірибе жағдайындағы консилиум. Консилиум және ятрогениялық аурулардың қауіпі (полипрагмазия).	Консилиум (лат. consilium — "кеңес, талқылау") — бір немесе түрлі мамандықтардың бірнеше ғалымдарының кеңесі. Консилиум зерттелетін адамның денсаулық жағдайын, диагнозын, болжамын, одан әрі тексеру мен емдеу тактикасын, мамандандырылған бөлімшелерге немесе басқа бейінді, емдеу мекемесіне жіберудің орындылығын	ОН 8	4	Презентаци я. Реферат. Интеллекту алды карта.	

		анықтау үшін қажет болуы мүмкін.				
	СӨЖ. Ми өлімі диагнозын қоятын, мүшелерді алатын және трансплантация жасайтын, медициналық бригадалардың жұмысындағы қаржылық ұйымдастыру тәуілсіздігінің қажеттілігі. Аралық бақылау-2/тестілеу	Трансплантологиядағы коммерцияландыру үрдістері. Алмастыру үшін органдар мен тіндердің саудасына моральдық шектеулер. Білікті емес донорлардың, таңдау еркіндігін күрт шектейтін донорлардың мәселелері (қамаудағылар, өлім жазасы).	ОН 5	4	Презентация. Реферат. Интеллектуалды карта.	
9.	Оқыту әдістері және бақылау түрлері					
9.1	Дәріс	Шолу, мәселелік				
9.2	Тәжірибелік сабақ	Оқу кейсі				
9.3	СӨЖ/ОСӨЖ	Презентация. Реферат. Интеллектуалды карта.				
9.4	Аралық бақылау	Тестілеу				
10.	Бағалау критерийлері					
	Әріптік жүйебойынша бағалау	Баллдардың сандық баламасы	Пайыздық мазмұны	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау		
	A	4,0	95-100	Өте жақсы		
	A -	3,67	90-94			
	B +	3,33	85-89	Жақсы		
	B	3,0	80-84			
	B -	2,67	75-79			
	C +	2,33	70-74			
	C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық		
	C -	1,67	60-64			
	D+	1,33	55-59			
	D-	1,0	50-54	Қанағаттанарлықсыз		
	FX	0,5	25-49			
	F	0	0-24			
11.	Оқу ресурстары					
	Электрондық ресурстар		ОКМА репозиторийі http://lib.ukma.kz/repository/ Республикалық ЖОО аралық электрондық кітапхана http://rmebrk.kz/ «Ақпиргесс» сандық кітапханасы https://aknurpress.kz/login «Заң» нормативтік құқықтық актілерінің негізі https://zan.kz/ru «Параграфтық медицина» ақпараттық жүйесі			

	https://online.zakon.kz/Medicine/
Электрондық оқулықтар	<p>1. Лисицын, Ю. П. Общественное здоровье и здравоохранение [Электронный ресурс] : учебник / Ю. П. Лисицын, Г. Э. Улумбекова. - 3-е изд., перераб. и доп. - Электрон. текстовые дан. (43,1Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт.</p> <p>2. Медик, В. А. Общественное здоровье и здравоохранение [Электронный ресурс] : учебник / В. А. Медик, В. К. Юрьев. - Электрон. текстовые дан. (47,6 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 608 с. эл.</p>
Журналдар (электрондық журналдар)	-
Әдебиет	<p>Негізгі:</p> <p>1. Общественное здравоохранение : учебник / А. А. Аканов [и др.]. - ; Одобрено и рек. комитетом по контролю в сфере образования и науки. Мин-ва образования и науки РК. - М. : "Литтерра", 2017. - 496 с</p> <p>2. Бөлешов, М. Ә. Қоғамдық денсаулық және денсаулықты сақтау: оқулық / М. Ә. Бөлешов. - Алматы : Эверо, 2015. - 244 бет с.</p> <p>3. Кэмпбелл, А. Медициналық этика : оқу құралы: ағылшын тілінен ауд. / А. Кэмпбелл, Г. Джиллет, Г Джонс ; ред. Ю. М. Лопухин. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 368 бет. с.</p> <p>Қосымша:</p> <p>1. Медик, В. А. Общественное здоровье и здравоохранение : рук. к практическим занятиям. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2012. - 400 с.</p> <p>2. Рыманов, Д. М. Денсаулық сақтауды басқару этикасы : оқу-әдістемелік кешен = Этика управления в здравоохранении : учебно-методический комплекс / - Алматы : Эверо, 2015. - 164 бет.</p>
12.	Пәннің саясаты
<p>1. Оқу үдерісіне белсенді қатысу.</p> <p>2. Белсенділік болмаған жағдайда және тапсырмаларды орындамаған жағдайда айып шаралары қолданылады және тәжірибелік сабақтың балы төмендейді.</p> <p>3. Алдағы дәрістің тақырыбы туралы алдын-ала түсінік алу, дәрісте кері байланысқа дайын болу.</p> <p>4. Командада жұмыс істей білу.</p> <p>5. Студенттердің ғылыми-зерттеу жұмыстарына және оқу-әдістемелік үрдісті жетілдіру бойынша кафедраның іс-шараларына белсенді қатысу.</p> <p>6. Аудиторияда техника қауіпсіздігін сақтау.</p> <p>7. Аралық бақылауды белгіленген уақытта тапсыру.</p> <p>8. Студенттердің білімін аралық бақылау бір академиялық кезең ішінде кемінде екі рет теориялық оқытудың 7/15 апталарында өткізіліп, қорытындысы оқу үлгерім журналына және электронды журналға дәрістерді жібергені үшін айыпбалын есепке ала отырып қойылады (жіберген дәріс сабағы үшін айып балы аралық бақылау бағасынан алынады). 1 дәрісті жібергені үшін айыпбалы 1,0. Аралық бақылауға себепсіз келмеген студент пән бойынша емтихан тапсыруға жіберілмейді.</p>	

Аралық бақылау қорытындысы деканатқа бақылау аптасының соңына дейін баянат түрінде беріледі.

9. СӨЖ-ді кестеде көрсетілген мерзімде міндетті түрде тапсыру, жазбаша жұмыстардың барлық түрлері плагиатқа тексеріледі.

10. СӨЖ - де көрсетілген тапсырмалардың бірнеше түрінен студенттер бір түрін таңдайды.

11. СӨЖ бағасы ОСӨЖ сабақтарының кестесіне сәйкес оқу үлгерімі журналына және электрондық журналға СӨЖ сабақтарына келмегені үшін айып балдарын есепке ала отырып қойылады (ОСӨЖ сабақтарына келмегені үшін айып балдары СӨЖ бағасынан алынады). 1 ОСӨЖ сабағына келмегені үшін айыпбалы 2,0 баллды құрайды.

12. Емтиханға жіберу рейтингі тәжірибелік сабақтың, СӨЖ, аралық бақылаудың орташа балдарынан құралады. Емтиханға жіберу рейтингісін есептеу мысалы: ЖРБ (жіберу рейтингін бағалау) = 80 + 90 + 95 = 88,3; мұндағы 80-тәжірибелік сабақтардың орташа бағасы; 90-аралық бақылаудың орташа бағасы; 95-СӨЖ орташа бағасы.

13. Студент бақылаудың бір түрінен (ағымдық бақылау, №1 және/немесе №2 аралық бақылау) өтпелі балды жинамаса (50%), пән бойынша емтиханға жіберілмейді.

13.	Академияның моральдық және этикалық құндылықтарына негізделген академиялық саясат
	Академиялық саясат. 4-т. студенттің ар-намыс кодексі
	Пән бойынша баға қою саясаты

14.	Бекіту және қайта қарау		
Кафедрада бекітілген күні	Хаттама № 9	м.ғ.к., доцент м.а. Сарсенбаева Г.Ж.	Қолы
04.05.2021			
ББК мақұлдаған күні	Хаттама № 9	м.ғ.к., доцент м.а. Шукпаров А.Б.	Қолы
17.05.2021			
Қайта қарау күні	Хаттама №	Кафедра меңгерушісі Т.А.Ж.	Қолы
ББК қайта қарау күні	Хаттама №	ББК төрағасының Т.А.Ж.	Қолы